

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՂԲԵԶԱՆԱԿԱՆ

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԵՎ ՍԱՀՄԱՆԱԶԱՏՄԱՆ ԵՎ ՍԱՀՄԱՆԱԳԾՄԱՆ

ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ

Հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 103-րդ և «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» սահմանադրական օրենքի 98-րդ հոդվածները,

Կարևորելով միջազգային իրավունքի համաձայն, այդ թվում՝ ԱՊՀ ստեղծման մասին համաձայնագրով և կանոնադրությամբ ստանձնած պարտավորությունների հիման վրա Հայաստանի Հանրապետության և Ադրբեջանական Հանրապետության միջև սահմանազատման և սահմանագծման անհրաժեշտությունը.

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը

Արձանագրում է.

1. Հայաստանի Հանրապետության և Ադրբեջանական Հանրապետության միջև սահմանազատումն ու սահմանագծումը պետք է համապատասխանի միջազգային լավագույն պրակտիկային ու նորմերին և պետք է բխի ՄԱԿ-ի «Միջազգային պայմանագրերի իրավունքի մասին Վիեննայի կոնվենցիայի» (1969) «Հելսինկիի եզրափակիչ ակտի» (1975) և ԵԱՀԿ քարտուղարության «Պետական սահմանների սահմանազատում և սահմանագծում, հրատապ հարցեր և լուծման ուղիներ» (2017թ.) փաստաթղթի հայեցակարգային նորմերից, այդ թվում այն հինարար սկզբունքից, համաձայն որի առ ոչինչ է ուժի սպառնալիքի կամ այն կիրառելու միջոցով ձեռք բերված ցանկացած միջազգային համաձայնություն:
2. Հայաստանի Հանրապետության և Ադրբեջանական Հանրապետության միջև սահմանազատումն ու սահմանագծումը կարող է իրականացվել վստահության մթնոլորտի պայմաններում, որի ձևավորման նպատակով կարևորագույն նախապայմաններ են Հայաստանի Հանրապետության ինքնիշխան

տարածքից ադրբեջանական զորքերի դուրսբերումը, Ադրբեջանի ագրեսաների և ծավալապաշտական հոետորաբանության դադարեցումը, բոլոր ռազմագերիների ու պահվող անձանց վերադարձը, առկա հումանիտար բնույթի խնդիրների լուծումը և մշակութային ժառանգության պահպանումը: Ընդ որում, Հայաստանի Հանրապետության և Ադրբեջանական Հանրապետության միջև սահմանազատումն ու սահմանագծումը որևէ կերպ չի կարող սահմանափակել Արցախի ժողովրդի Լեռնային Ղարաբաղ միջազգային երաշխիքներով հավաքական վերադարձի իրավունքը, ինչպես նաև կանխորոշել Արցախի (Լեռնային Ղարաբաղի) վերջնական կարգավիճակը:

3. Երկու երկրների միջև սահմանազատումն ու սահմանագծումը միմյանց հաջորդող գործընթացներն են: Նախ, միջազգային իրավունքի, ինչպես նաև լավագույն փորձի հաշվառմամբ երկու երկրների միջև պետք է իրականացվի սահմանի ամբողջական սահմանազատում (դելիմիտացիա), որի նկարագրությունը հաստատող փաստաթուղթը, երբ այն նախատեսում է Հայաստանի Հանրապետության ինքնիշխան իրավագործության ներքո գտնվող որևէ տարածքի փոփոխություն, ենթակա է հանրաքվեով հաստատման: Վերջինիս առկայության դեպքում իրականացվում է սահմանագծում (դեմարկացիա):

4. Երկու երկրների միջև սահմանազատման և սահմանագծման իրավաքաղաքական առաջնային հիմք համարվող ԱՊՀ անդամակցությունը հաշվի առնելով, որպես երկու երկրների սահմանազատման ելակետ պետք է դիտարկել Ադրբեջանական Հանրապետության ԱՊՀ պաշտոնական անդամակցման պահին (սեպտեմբեր 24, 1993թ.) փաստացի գործող (գոյություն ունեցող) սահմանները (հաստատված շփման գիծը): Ընդ որում, սահմանազատման աշխատանքներում պետք է օգտագործվեն ոչ միայն իրավական պատշաճ ակտերի հենքով կազմված քարտեզները (այդ թվում՝ ՌԴ գլխավոր շտաբում առկա), այլ նաև երկու խորհրդային հանրապետությունների օրինական ներկայացուցիչների (մարմինների) կողմից իրականացված սահմանազատման պայմանավորվածությունները:

5. Հայաստանի Հանրապետության և Ադրբեջանական Հանրապետության միջև սահմանազատման և սահմանագծման համաձայնությունը պետք է ապահովի տրանսպորտային և հաղորդակցության այլ ուղիների ամբողջական և միաժամանակյա ապաշրջափակում, առանց ինքնիշխանության որևէ սահմանափակման:

6. Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը և Հայաստանի Հանրապետությունը ներկայացնող անձինք պարտավոր են առաջնորդվել վերը նշված մոտեցումներով, զերծ մնալ բռնության սպառնալիքի ներքո որևէ տարածքային զիջումների գործելառճից, ըստ այդմ էլ՝ քրեական հանցագործություն համարվող, առանց հանրաքվեով կայացված որոշման Հայաստանի Հանրապետության ինքնիշխան իրավագործության ներքո գտնվող տարածքները Ադրբեջանական Հանրապետությանը փոխանցելու կամ որևէ այլ կերպ այդ տարածքների նկատմամբ վերջինիս իրավագործությունը ճանաչելու գործողություններից:

Կոչ է ուղղում միջազգային կազմակերպություններին, ՄԱԿ-ի անդամ երկրների խորհրդարաններին պաշտպանել Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի վերը նշված դիրքորոշումը, դատապարտել Ադրբեջանի կողմից իրականացված եւ շարունակվող ագրեսիաներն ընդդեմ Հայաստանի Հանրապետության և հայ ժողովրդի, ձեռնարկել դրանք զսպելու և Ադրբեջանին խաղաղ բանակցային գործընթաց ներառելու գործողություններ:

Կոչ է անում աշխարհահասփյուռ հայությանը գործադրել ջանքեր միջազգային հանրությանը մղելու Հայաստանի Հանրապետության ինքնիշխանությունն ու տարածքային ամբողջականությունը, հայ ժողովրդի իրավունքները վերը նշված դիրքորոշմանը համապատասխան պաշտպանելու հարցում: